

อิทธิพลคั่นกลางของนวัตกรรมองค์การที่มีผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
สู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม
The Mediating Effect of Organizational Innovation on the Relationship between
Transformational Leadership and Organizational Performance of
Community Enterprises in Nakhon Pathom Province

นิตยา งามยิ่งยง^{1*} และ สุมาลี รามานุส²
Nittaya Ngamyinyong^{1*} and Sumalee Ramanust²

^{1,2}หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
^{1,2}Department of Degree of Doctor of Philosophy Program in Business Administration,
Southeast Asia University

*Corresponding Author E-mail: jnittaya2109@gmail.com

Received: Nov, 9 2025; Revised: Nov 29, 2025; Accepted: Dec 11, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์การ และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (2) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมองค์การที่มีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และ (3) ศึกษาอิทธิพลของนวัตกรรมองค์การในฐานะตัวแปรคั่นกลางที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 200 ราย เลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงยืนยัน (CFA) ด้วยวิธี CB-SEM

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์การและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 (S.D. = 0.52), 4.24 (S.D. = 0.54) และ 4.16 (S.D. = 0.60) ตามลำดับ
- 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อนวัตกรรมองค์การและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ($\beta = 0.58, p < .001$; $\beta = 0.66, p < .001$) และ (3) นวัตกรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกและทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ($\beta = 0.39, p < .001$; Indirect Effect = 0.23, $p < .001$)

คำสำคัญ: นวัตกรรมองค์การ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผลการดำเนินงานขององค์การ จังหวัดนครปฐม

Abstract

The objectives of this study were: (1) to examine the levels of transformational leadership, organizational innovation and organizational performance of community enterprises; (2) to investigate the

positive influence of transformational leadership and organizational innovation on the performance of community enterprises and (3) to examine the mediating influence of organizational innovation in linking transformational leadership to the organizational performance of community enterprises in Nakhon Pathom Province. This quantitative research employed a sample of 200 members of community enterprises selected through simple random sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.97. Data were analyzed using descriptive statistics, frequency, percentage, mean and standard deviation and inferential statistics through Confirmatory Factor Analysis (CFA) using the Covariance-Based Structural Equation Modeling (CB-SEM) approach.

The findings revealed that.

1) the levels of transformational leadership, organizational innovation and organizational performance were all high, with mean scores of 4.39 (S.D. = 0.52), 4.24 (S.D. = 0.54) and 4.16 (S.D. = 0.60), respectively.

2) transformational leadership had a positive direct influence on organizational innovation and organizational performance ($\beta = 0.58, p < .001$; $\beta = 0.66, p < .001$) and (3) organizational innovation had both a positive direct and indirect influence on organizational performance ($\beta = 0.39, p < .001$; indirect effect = 0.23, $p < .001$).

Keyword: Organizational Innovation, Transformational Leadership, Organizational Performance, Nakhon Pathom Province

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย เป็นกลไกเพิ่มมูลค่าทรัพยากรในท้องถิ่นผ่านการพัฒนาสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้และการจ้างงานภายในชุมชน (Chanyam, Mola & Wongwatthanaphong, 2023; World Bank, 2023) ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร (2567) ระบุว่าปี 2567 วิสาหกิจชุมชนทั่วประเทศมีรายได้รวม 8,036 ล้านบาท และคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 8,700 ล้านบาทในปี 2568 สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพการเติบโตในระดับประเทศ อย่างไรก็ตามแนวโน้มเชิงบวกดังกล่าวไม่ได้เท่าเทียมเทียมในทุกพื้นที่ของประเทศไทย โดยจังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของภาคกลางที่มีศักยภาพโดดเด่นด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนทั้งสิ้น 336 แห่ง (กลุ่มทะเบียนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, 2568) ซึ่งมีประเด็นด้านการบริหารจัดการ การพัฒนานวัตกรรม และความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tanyong & Nimitsadikul (2022) ระบุว่าผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยังไม่เติบโตตามศักยภาพเมื่อเทียบกับชุมชนต้นแบบในจังหวัดอื่น โดยเฉพาะด้านรายได้ การจัดการภายใน และการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

จากการศึกษาวิจัยระดับสากล พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) มีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการเรียนรู้ และการปรับตัวของสมาชิกภายในองค์กร (Northouse, 2021; Alrowwad et al., 2017) ขณะที่นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation) ในด้านผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และการตลาด เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร (Nasir et al., 2022; Zhu et al., 2023) อย่างไรก็ตามในบริบทของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม ยังขาดแคลนงานศึกษาที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน โดยมีนวัตกรรมองค์การเป็นตัวแปรต้นกลาง (Mediating Effect) ทั้งที่พื้นที่ดังกล่าวมีวิสาหกิจมากและเผชิญความท้าทายด้านผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์อิทธิพลต้นกลางของนวัตกรรมองค์การที่มีผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ในเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการส่งผ่านอิทธิพลของผู้นำสู่ผลลัพธ์ขององค์การ พร้อมทั้งนำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนให้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

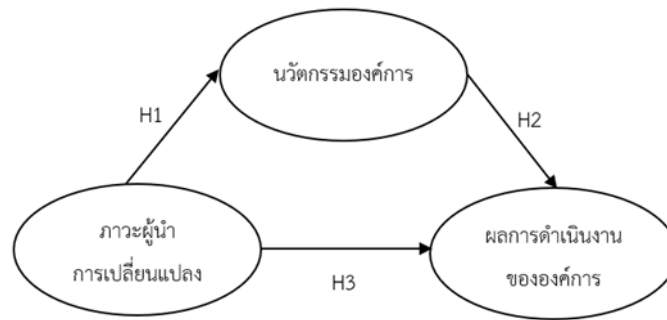
1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์การ และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมองค์การมีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของนวัตกรรมองค์การในฐานะตัวแปรต้นกลางที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษานวัตกรรมองค์การในฐานะตัวแปรต้นกลางที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม ซึ่งการศึกษานี้มุ่งเน้นตัวแปร ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) นวัตกรรมองค์การ และ 3) ผลการดำเนินงานขององค์การ
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยนี้คือ วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม 336 แห่ง ซึ่งมีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 5,831 ราย (กลุ่มทะเบียนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, 2568) กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ราย
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ สำหรับสถานที่ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล คือ วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 เดือน ระหว่างเดือน มิถุนายน - กันยายน 2568

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อนวัตกรรมองค์การ
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
3. นวัตกรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
4. นวัตกรรมองค์การในฐานะตัวแปรคั่นกลางที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในองค์กร โดยผู้นำลักษณะนี้สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์และสร้างความผูกพันให้กับผู้ตาม เกิดพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับบุคคลและองค์กร (Northouse, 2021) แนวคิดดังกล่าวมีพัฒนาการจากงานของ Burns (1978) และขยายรายละเอียดโดย Bass & Avolio (1994) ผ่านองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ อิทธิพลเชิงอุดมการณ์ แรงบันดาลใจเพื่อจูงใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการพิจารณาเป็นรายบุคคล งานวิจัยจำนวนมากยืนยันว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ผ่านกลไกของนวัตกรรมองค์การ วัฒนธรรมที่เปิดรับการเรียนรู้ และการสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน (Nasir et al., 2022; Thanh et al., 2022) โดยเฉพาะในภาคเศรษฐกิจฐานราก เช่น วิสาหกิจชุมชน ซึ่งต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการจัดการ (Somwethee, Aujirapongpan & Ru-Zhuc, 2023; Madhavan, Sharafuddin & Chaichana, 2022)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรมองค์การ

นวัตกรรม (Innovation) เป็นกลยุทธ์สำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันขององค์กร ผ่านการบูรณาการความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการใหม่ที่สร้างมูลค่าต่อเศรษฐกิจและสังคม จากการทบทวนวรรณกรรมนักวิจัยหลายท่านสรุปองค์ประกอบนวัตกรรมองค์การ (Organization Innovation) ไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ คือ การสร้างหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการ 2) นวัตกรรมกระบวนการ คือ การพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบการผลิตใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) นวัตกรรมการตลาด คือ การใช้กลยุทธ์การสื่อสาร การจัดจำหน่าย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างคุณค่าให้ลูกค้า (ภัทริกา ชินช่วง และคณะ, 2568; Le & Le 2021; Nasir et al., 2022) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Somwethee, Aujirapongpan & Ru-Zhuc, 2023; วศิน เพชรพงศ์พันธ์ และคณะ (2566) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมองค์การมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นขององค์กรชุมชนไทย โดยเฉพาะใน

กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการ SME ที่ต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (Organizational Performance) สะท้อนถึงความสามารถของกลุ่มในการบรรลุเป้าหมายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่จำเป็นต้องประเมินอย่างเป็นระบบผ่านกรอบวิเคราะห์ที่รอบด้าน หนึ่งในเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลคือ Balanced Scorecard (BSC) ซึ่งเสนอโดย Kaplan และ Norton โดยครอบคลุม 4 มิติหลัก ได้แก่ 1) ด้านการเงิน เช่น รายได้ กำไร และผลตอบแทนจากการลงทุน 2) ด้านลูกค้า เช่น ความพึงพอใจ ความภักดี และการขยายฐานตลาด 3) ด้านกระบวนการภายใน เช่น ประสิทธิภาพในการผลิต การควบคุมคุณภาพ และการลดต้นทุน 4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา เช่น การพัฒนาทักษะสมาชิก การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และนวัตกรรมองค์กร โดย BSC ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถประเมินศักยภาพได้แบบบูรณาการ และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ไม่จำกัดเพียงผลกำไร แต่รวมถึงการสร้างคุณค่าทางสังคมและการเสริมสร้างทุนมนุษย์ด้วย (Kaplan & Norton, 2020; Kumar et al., 2024) ทั้งนี้งานวิจัยหลายชิ้นในช่วงหลังชี้ว่า การประยุกต์ใช้ BSC ในระดับวิสาหกิจชุมชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อผสมผสานกับหลักคิดด้านนวัตกรรมและภาวะผู้นำ ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจน ตอบสนองการเปลี่ยนแปลง และสามารถขยายผลสู่ความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม (ธัญญา พากเพียร, สุดาพรรณ อาจกล้า และสุภาวดี อินทรพาณิชย์, 2566; ปรีชา ขาดิวนิชกุล, สุชีรา ธนาภูมิ และสุธาสินี โพธิ์ชาธาร, 2564)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม 336 แห่ง ซึ่งมีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 5,831 ราย (กลุ่มทะเบียนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, 2568) กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 200 ราย ซึ่งมีขนาดเหมาะสมตามหลักเกณฑ์การกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์เชิงสถิติขั้นสูงของ Hair et al., (2010) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และประเภทของกิจการ โดยเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ส่วนที่ 2-4 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยมีเนื้อหาแบ่งตามตัวแปรในการวิจัยดังนี้ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 16 ข้อ ครอบคลุมด้านด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับนวัตกรรมองค์กร จำนวน 12 ข้อ ประเมินนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และการตลาด และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 16 ข้อ ครอบคลุมมุมมองด้านการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการเติบโต รวมทั้งหมด 44 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (พิศิษฐ์ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี, 2561) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำแล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจ

ชุมชนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try-out) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Nunnally, 1978; ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอรรษา ขำนิประศาสน์, 2562) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.80 แสดงว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสร้างลิงค์ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 200 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนและลิงค์ข้อมูลคืนมาจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์กร และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลความหมายของข้อมูลในแต่ละตัวแปรตามแนวคิดของ Best (1981) เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและตรวจสอบระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างเชิงยืนยัน (CFA) ด้วยวิธี CB-SEM ตามแนวทางของ (Hair et al., 2019)

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 200 ราย ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.50 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.50 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.50 มีประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.50 และเป็นสมาชิกของประเภทของกิจการการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 92.50

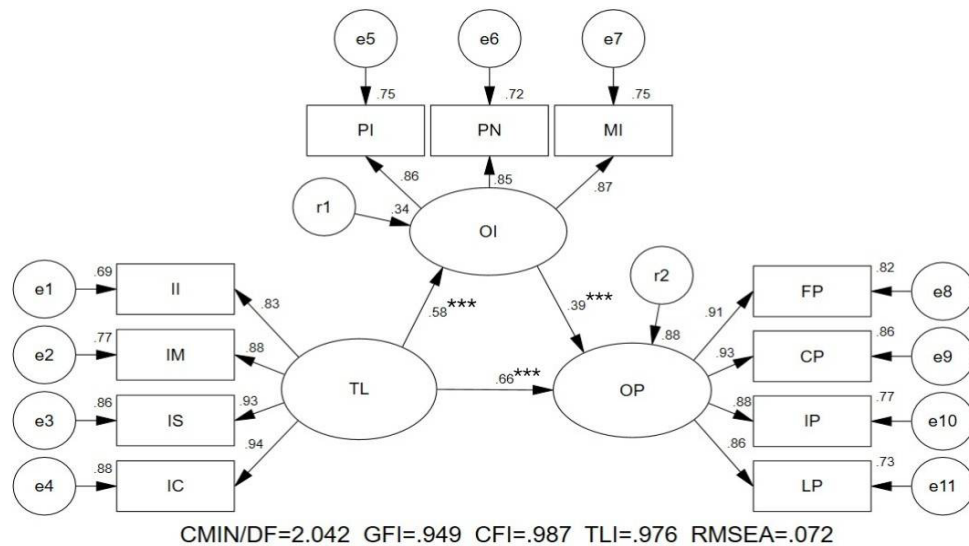
ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์กรและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครปฐม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์กรและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนโดยรวม

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับตัวแปรในภาพรวม	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.39	0.52	มาก
นวัตกรรมองค์กร	4.24	0.54	มาก
ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	4.16	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์กร และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 (S.D. = 0.52), 4.24 (S.D. = 0.54) และ 4.16 (S.D. = 0.60) ตามลำดับ

สำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอิทธิพลคั่นกลางของนวัตกรรมองค์การที่มีผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม (หลังปรับโมเดล) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) นวัตกรรมองค์การ (OI) และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างอิทธิพลคั่นกลางของนวัตกรรมองค์การที่มีผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม (หลังปรับโมเดล)

จากภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างอิทธิพลคั่นกลางของนวัตกรรมองค์การที่มีผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม (หลังปรับโมเดล) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) ด้านนวัตกรรมองค์การ (OI) และด้านผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) ซึ่งความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) พบว่า สัดส่วนสถิติไคสแควร์ต่อองศาอิสระ (CMIN/DF) มีค่าเท่ากับ 2.04 ซึ่งน้อยกว่า 3 ผ่านหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่าดัชนีทุกตัว ได้แก่ GFI=0.95, CFI=0.99, TLI=0.98 จะผ่านเกณฑ์ และดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.08 พบว่า ดัชนี RMSEA=0.07 ผ่านเกณฑ์ ซึ่งค่าดังกล่าวบ่งชี้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องดี ตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2019); Kline (2016) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์	
		ก่อนปรับ	หลังปรับ
CMIN/DF	<3	4.99	2.04
GFI	≥0.90	0.86	0.95
CFI	≥0.90	0.93	0.99
TLI	≥0.90	0.90	0.98
RMSEA	≤ 0.08	0.14	0.07

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ปัจจัยที่มีผลโดยรวมต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) ได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) และนวัตกรรมองค์การ (OI) โดยค่าอิทธิพล (Direct Effect: DE) เท่ากับ 0.66*** และ 0.39*** ตามลำดับ นอกจากนี้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อนวัตกรรมองค์การ (OI) มีค่าเท่ากับ 0.58 สำหรับนวัตกรรมองค์การ (OI) เป็นตัวแปรส่งผ่านยัง (mediator) ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) โดยมีอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect: IE) เท่ากับ 0.23 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร (LV)	ค่าความผันแปร (R^2)	อิทธิพล (Effect)	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL)	นวัตกรรมองค์การ (OI)
ผลการดำเนินงานขององค์การ (OP)	0.88	DE	0.66***	0.39***
		IE	0.23	0.00
		TE	0.89	0.39
นวัตกรรมองค์การ (OI)	0.34	DE	0.58***	0.00
		IE	0.00	0.00
		TE	0.58	0.00

หมายเหตุ De=Direct Effect, IE=Indirect Effect, TE=Total Effect

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

H1: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อนวัตกรรมองค์การ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อนวัตกรรมองค์การ (OI) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($\beta = 0.58$, $t = 8.03$, $p < .001$)

H2: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($\beta = 0.66$, $t = 11.73$, $p < .001$)

H3: นวัตกรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า นวัตกรรมองค์การ (OI) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($\beta = 0.39$, $t = 8.52$, $p < .001$)

H4: นวัตกรรมองค์การในฐานะตัวแปรคั่นกลางที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ผลการดำเนินงานขององค์การ ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า นวัตกรรมองค์การ (OI) ทำหน้าที่เป็นตัวแปรคั่นกลาง (Mediator) ที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL) กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (OP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Indirect Effect = 0.23, $p < .001$) โดยผู้วิจัยสรุปสมมติฐานการวิจัย ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)	สัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.)	ค่า t-test	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H1: TL → OI	0.58 ***	8.03	สนับสนุน
H2: TL → OP	0.66***	11.73	สนับสนุน
H3: OI → OP	0.39***	8.52	สนับสนุน
H4: TL → OP (Indirect via OI)	0.23***	-	สนับสนุน

หมายเหตุ * หมายถึง p-value ≤ 0.10 หรือ ค่า t ≥ 1.65

** หมายถึง p-value ≤ 0.05 หรือ ค่า t > 1.96

*** หมายถึง p-value < 0.01 หรือ ค่า t > 2.58

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อนวัตกรรมองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Northouse (2021) ที่อธิบายว่าผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการคิดเชิงสร้างสรรค์ อันนำไปสู่การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงในเชิงระบบขององค์การ ผลลัพธ์นี้ยังสอดคล้องกับงานของ Le & Le (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่า ความสามารถของผู้นำในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และเปิดรับการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อขีดความสามารถในการเปลี่ยนแปลงขององค์การ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของ Somwethee, Aujirapongpan & Ru-Zhuc (2023) ในบริบทวิสาหกิจชุมชนไทย ที่พบว่า ผู้นำที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรม และยังสอดคล้องกับ วุฒิน เพชรพงศ์พันธ์ และคณะ (2566) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นปัจจัยหลักในการยกระดับประสิทธิภาพขององค์การในระยะยาว

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน สะท้อนบทบาทของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการสร้างแรงบันดาลใจ ถ่ายทอดทิศทางเชิงกลยุทธ์ กระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่ประสิทธิภาพของผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ผลลัพธ์นี้ยังสอดคล้องกับ Bass & Avolio (1994); Northouse (2021) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถสร้างแรงจูงใจภายในองค์กร และกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในระดับบุคคลและองค์การ และยังสอดคล้องกับ Le & Le (2021) ที่เสนอว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและการเรียนรู้ขององค์การ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการยกระดับผลการดำเนินงานตามแนวคิด Balanced Scorecard (BSC) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา พากเพียร, สุดาพรรณ อาจกล้า, และสุภาวิตา อินทรพาณิชย์, (2566); ปรีชา ชาตวิภาณกุล, สุชีรา ธนาวุฒิ, และสุธาสินี โพธิ์ชาธาร (2564) ที่ประยุกต์ใช้ BSC ในระดับวิสาหกิจชุมชน โดยชี้ว่าการมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถบูรณาการแนวคิดด้านนวัตกรรมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ ทำให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในบริบทจังหวัดนครปฐม พบว่าบทบาทผู้นำมีความสำคัญ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนจำนวนมากยังคงพึ่งพาผู้นำเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์และตัดสินใจหลัก การมีผู้นำที่มุ่งเน้นการพัฒนาและสามารถประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายจึงส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงาน

3. นวัตกรรมองค์การและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิเคราะห์ยืนยันว่า นวัตกรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสร้างประสิทธิภาพและการแข่งขันของวิสาหกิจในระยะยาว ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับ Le & Le (2021) ที่อธิบายว่า การพัฒนาความสามารถขององค์การในการเปลี่ยนแปลงและสร้างนวัตกรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทั้งในมิติทางการเงินและไม่ใช้การเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์การที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nasir et al., (2022) ที่กล่าวว่า องค์การที่มีการส่งเสริมการสร้างสรรค์แนวทางใหม่ การใช้เทคโนโลยี และการจัดการความรู้ภายใน จะสามารถบรรลุผลการดำเนินงานได้ดีกว่า เนื่องจากนวัตกรรมช่วยให้เกิดการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และรูปแบบการตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันในสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานของ Somwethee, Aujirapongpan & Ru-Zhue (2023) ที่ระบุว่า นวัตกรรมองค์การเป็นเครื่องมือหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของวิสาหกิจชุมชนไทย โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการ SME ซึ่งต้องเผชิญกับความผันผวนของตลาดและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง นวัตกรรมจึงมีส่วนช่วยให้เกิดการปรับตัว การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการขยายศักยภาพการแข่งขันในระดับท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

4. บทบาทคั่นกลางของนวัตกรรมองค์การ

ผลการวิเคราะห์แสดงว่า นวัตกรรมองค์การทำหน้าที่เป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่สมาชิก แต่ผลลัพธ์ทางการดำเนินงานจะปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมก็ต่อเมื่อผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดนวัตกรรมภายในองค์การ ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และการตลาด ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับ Le & Le (2021), Nasir et al. (2022) และ Zhu et al. (2023) ที่พบว่า นวัตกรรมเป็นกลไกภายในที่สำคัญที่เปลี่ยนพลังของภาวะผู้นำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ผ่านการการเพิ่มคุณภาพสินค้า ลดต้นทุน และสร้างคุณค่าใหม่ให้ลูกค้า เมื่อพิจารณาบริบทจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีโครงสร้างวิสาหกิจชุมชนที่หลากหลายและต้องแข่งขันทั้งตลาดภายในและจังหวัดใกล้เคียง พบว่า การพัฒนาผลการดำเนินงานไม่สามารถพึ่งพาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพียงอย่างเดียว โดยต้องส่งเสริมนวัตกรรมองค์การที่เข้มแข็งเพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกคั่นกลางควบคู่กัน เช่นการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปใหม่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่ม และการใช้ช่องทางตลาดออนไลน์ ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสทางการขายและความสามารถในการแข่งขัน ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Somwethee, Aujirapongpan & Ru-Zhue (2023) ที่พบว่าวิสาหกิจชุมชนไทยที่พัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องสามารถเชื่อมโยงบทบาทของผู้นำให้เกิดผลสำเร็จทางธุรกิจได้มากกว่ากลุ่มที่ขาดการสร้างนวัตกรรม ส่งผลให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อนวัตกรรมองค์การ และส่งผลต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรควรนำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนอย่างเป็นระบบ ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหรือโครงการสร้างผู้นำต้นแบบที่เน้นทักษะด้านวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ และการสนับสนุนนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว

2) ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมองค์การเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับผลการดำเนินงาน ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนควรนำผลการวิจัยไปใช้วางแผนพัฒนานวัตกรรมองค์การอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์

กระบวนการทำงาน และการตลาดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งสร้างกลไกสนับสนุนภายใน เช่น การพัฒนาทักษะสมาชิก การแลกเปลี่ยนความรู้ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและยกระดับผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังพื้นที่จังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์กร และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสะท้อนบริบทในระดับภูมิภาคมากยิ่งขึ้น

2) ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้เข้าใจภาวะผู้นำ นวัตกรรมองค์กร และความร่วมมือของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างรอบด้าน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยนี้เกิดจากการยืนยันความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมองค์กร และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน โดยผลการวิจัยชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นวัตกรรมองค์กรทำหน้าที่เป็นตัวแปรต้นกลางที่มีความสำคัญในการถ่ายทอดอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ ข้อค้นพบดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับกลไกภายในของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยสะท้อนให้เห็นว่าการยกระดับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มิได้อาศัยเพียงบทบาทของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่จำเป็นต้องพัฒนานวัตกรรมองค์กรควบคู่กันไป เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในการบรรลุผลการดำเนินงานที่มีความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐมทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูลเชิงลึกอันมีคุณค่าต่อการดำเนินการวิจัย ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาข้อมูลและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2567, 2 กันยายน). กรมส่งเสริมการเกษตรพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนต่อยอดเป็นสินค้ามูลค่าสูง

ต้นสู่ตลาด e-Commerce. <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/320732>

กลุ่มทะเบียนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน. (2568, 13 พฤษภาคม). สรุปจำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน.

<https://sceb.doae.go.th/wp-content/uploads/2025/05/ข้อมูลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน-ปีงบประมาณ-2568-ไตรมาสที่-2.pdf>

ธัญญา พากเพียร, สุตาพรรณ อาจกล้า และสุภาวดี อินทรพาณิชย์. (2566). ผลกระทบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อผลการ

ดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มจังหวัดสนุก. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 43(1), 108–121. <https://doi.org/10.14456/sujthai.2023.9>

- ปรีชา ขาดวานิชกุล, สุชีรา ธนาวุฒิ และสุธาสินี โพธิ์ชาธาร. (2564). อิทธิพลของการบริหารจัดการธุรกิจและกลยุทธ์ทางธุรกิจที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย*, 16(1), 194-205.
- พิศิษฐ์ ตัณทวนิช และพนา จินดาศรี. (2561). *การพัฒนาเครื่องมือทางจิตวิทยาเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทริกา ชินช่วง, ตะวันรอน สัยยวน, มงคล เอกพันธ์ และนิสากร พุทธวงศ์. (2568). โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความคล่องตัวขององค์กร นวัตกรรมองค์กร และประสิทธิภาพองค์กร ที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน: หลักฐานเชิงประจักษ์จากธุรกิจผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ในประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(3), 918-939.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอจรา ชำนิประศาสน์. (2562). *ระเบียบวิธีวิจัย (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- วสิน เพชรพงศ์พันธ์, เทวิน โคตรธรรม, กิตติศักดิ์ ภูตะลุน, อนุชา ศรีสกุลธนไชย, อัคริเดช เกตุอู่คำ, ปันยาสุก วรสาน และราชนทร์ นพณัฐวงศ์. (2566). ปัจจัยการจัดการนวัตกรรมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม. *วารสารสถาบันวิจัยพินิจธรรม*, 10(1), 27-41.
- Alrowwad, A., Obeidat, B. Y., Tarhini, A., & Aqqad, N. (2017). The impact of transformational leadership on organizational performance via the mediating role of corporate social responsibility: A Structural Equation Modeling. *International Business Research*, 10(1), 199-221. 10.5539/ibr.v10n1p199
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Best, J. W. (1981). *Research in education (4th ed.)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row.
- Chanyam, T., Mola, A., & Wongwatthanaphong, K. (2023). Sustainable community enterprise development policy to strengthen the local economy. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(4), 1-17. <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.208>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis (7th ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2019). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM) (2nd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2020). *The Balanced Scorecard: Translating strategy into action*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Kline, R.B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling (4th ed.)*. The Guilford Press.
- Kumar, S., Lim, W. M., Sureka, R., Jabbour, C. J. C., & Bamel, U. (2024). Balanced scorecard: Trends, developments, and future directions. *Review of Managerial Science*, 18, 2397-2439. <https://doi.org/10.1007/s11846-023-00760-6>
- Le, T. T., & Le, P. L. (2021). Mediating Role of Change Capability in the Relationship Between Transformational Leadership and Organizational Performance: An Empirical Research. *Psychology Research and Behavior Management*, 16, 1747-1759. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S333515>

- Likert, R. (1967). *The human organization: its management and values*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Madhavan, M., Sharafuddin, M. A., & Chaichana, T. (2022). Impact of business model innovation on sustainable performance of processed marine food product SMEs in Thailand A PLS-SEM approach. *Sustainability*, 14(15), 9673. <https://doi.org/10.3390/su14159673>
- Nasir, J., Ibrahim, R., Sarwar, M. A., Sarwar, B., Al-Rahmi, W. M., Alturise, F., Al-Awdah, A. S., & Uddin, M. (2022). The effects of transformational leadership, organizational innovation, work stressors, and creativity on employee performance in SMEs. *Frontiers in Psychology*, 13, 772104. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.772104>
- Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and practice (9th ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Nunnally, J. (1978). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
- Tanyong, P., & Nimitsadikul, P. (2022). The sustainable development of success for business operations of community enterprises in Nakhon Pathom province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social*, 5(4), 1493-1512.
- Somwethee, P., Aujirapongpan, S., & Ru-Zhue, J. (2023). The influence of entrepreneurial capability and innovation capability on sustainable organization performance: Evidence of community enterprise in Thailand. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 9(1), 100082.
- Thanh, D. C., Nhung, P. L., Nbhiem, L.T., & Phat, L.T. (2022). Study on the impact of transformation leadership on performance of small and medium enterprises in Can Tho City, Vietnam. *Science & Technology Development Journal-Economics-Law and Management*, 6(2), 2357-2372. <https://doi10.32508/stdjelm.v6i2.866>
- World Bank. (2023). *Thailand economic monitor: Building back stronger through innovation*. Washington, DC: World Bank Group.

